

โปรแกรมวัณโรคศึกษา สำหรับผู้ต้องขังปั่งปีวัณโรค ทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์
 (TUBERCULOSIS EDUCATION PROGRAM FOR MALE PRISONER TB PATIENTS IN
 MEDICAL CORRECTIONAL INSTITUTE)

พรนิภา คงชา 4737486 PHPH/M

วท.ม. (สาขาวัฒนาศึกษา) สาขาวิชาเอกสุขศึกษาและพุทธกรรมศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : นพีรัตน์ ธีรวิวัฒน์, Ph.D., นิรัตน์ อิมาเม, Ph.D.,
 พิมสุกาว์ จันทนาโภสตถ์, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยกึ่งทดลองนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมวัณโรคศึกษาที่ใช้ปั่นเปลี่ยนพุทธกรรมการคุณเลตนของผู้ต้องขังปั่งปีวัณโรค กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ต้องขังปั่งปีวัณโรคปอด อายุระหว่าง 20-60 ปี ทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ กรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน โปรแกรมวัณโรคศึกษาพัฒนาขึ้นโดยประยุกต์แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคม ซึ่งกิจกรรมในโปรแกรมประกอบด้วย การบรรยายประกอบสไลด์ การอภิปรายกุ่ม การใช้ตัวแบบที่มีชีวิตและตัวแบบสัญลักษณ์ รวมทั้งการให้แรงสนับสนุนทางสังคมโดยผู้วิจัย และพยาบาลประจำหอผู้ป่วย ระยะเวลาในการทดลองโปรแกรม 4 เดือน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการทดลอง เรื่องความรู้เกี่ยวกับวัณโรคปอด การรับรู้โอกาสเสี่ยง การรับรู้ความรุนแรงต่อวัณโรคปอด การรับรู้ถึงผลดีและอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามคำแนะนำ และพุทธกรรมการคุณและสุขภาพคนเองที่ถูกต้องด้วยสถิติ paired t-test

ผลการวิจัยพบว่าโปรแกรมวัณโรคศึกษาที่ประยุกต์แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคม สามารถทำให้ผู้ต้องขังปั่งปีวัณโรคมีความรู้เกี่ยวกับวัณโรคปอด การรับรู้โอกาสเสี่ยง และการรับรู้ความรุนแรงต่อวัณโรคปอดและการป่วยช้า การรับรู้ผลดีและการรับรู้อุปสรรคในการรับประทานยาและการปฏิบัติตามคำแนะนำ และมีพุทธกรรมการคุณเลตนของในด้านการรับประทานยา การคุณเลตนทั่วไป และการควบคุมแหล่งแพร่กระจายเชื้อตีนเข็งกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่าผลการตรวจสมคะแนนเมื่อครบการรักษาในระยะเวลาขึ้น เสมือนไม่พ้นเชื้อวัณโรค ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าโปรแกรมวัณโรคศึกษามีผลทำให้ผู้ต้องขังปั่งปีวัณโรคมีพุทธกรรมการคุณเลตนเองดีขึ้น

คำสำคัญ : วัณโรค / โปรแกรมวัณโรคศึกษา / ผู้ต้องขัง

TUBERCULOSIS EDUCATION PROGRAM FOR MALE PRISONER TB PATIENTS IN
MEDICAL CORRECTIONAL INSTITUTE

PORNNIPA KHOTCHA 4737486 PHPH/M

M.Sc. (PUBLIC HEALTH) MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIOR SCIENCES

THESIS ADVISORY COMMITTEE: MANIRAT THERAWIWAT, Ph.D., NIRAT IMAMEE, Ph.D.,
PIMSUPA CHANDANASOTTHI, Ph.D.

ABSTRACT

Tuberculosis is becoming more widespread in Thailand and it is particularly severe among the prison population. Therefore, this quasi-experimental research was aimed to study the effect of a tuberculosis educational program on changing self-care behavior of 40 male prisoner tuberculosis patients aged 20-60 years at a Medical Correctional Institute. The program was developed by applying the Health Belief Model and Social Support. The program activities were composed of a lecture with a slideshow, group discussions modeling by using both live and symbolic models, and social support provided by the researcher and nurses working at the wards. The experiment lasted for 4 months. Data were collected by interviewing the respondents before and after participating in the program. The general data were analyzed by percentage, arithmetic mean, and standard deviation. The difference comparison of the mean scores before and after the experimentation in regard to knowledge about tuberculosis, perceived vulnerability and perceived severity of tuberculosis, perceived benefits and obstacles of performing compliance behavior, and self-care behaviors, was done by using paired t-test.

The research results showed that the program was effective in helping the patients to gain a significantly higher level of knowledge about tuberculosis. They also had significantly higher levels of perception about the susceptibility to and severity of tuberculosis and recurrent illness, the benefits and obstacles in taking drug and performing compliance behavior, and self-care behavior in taking drugs, general health care, and controlling the infection reservoir, than before the program. Also, the results of the sputum test after the completion of intensive treatment were found to be negative. The results of the study show that the tuberculosis education program was effective in developing better self-care behavior among the prisoner TB patients.

KEY WORDS: TUBERCULOSIS / TUBERCULOSIS EDUCATION PROGRAM / PRISONERS.

189 pages